

Lahden kaupunki, Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta, 27.01.2022

§ 6

Toteutettavat osallistuvan budjetoinnin hankkeet vuonna 2022

6036/00.01.03.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen p. 044 769 8695

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin. Korjattiin teknisenä korjauksena päätösehdotuksen 6) kohta:

Asukasäänestyksen perusteella eteläiselle alueelle toteutetaan:

6) Metsäreitien siistiminen Renkomäessä (soihtupuisto) 10 000 €.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Granqvist Tiina

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päättää

- että asukasäänestyksen perusteella eteläiselle alueelle toteutetaan 40.000 eurolla

1) Kepparirata Launeen Perhepuistoon 1 000 € (N=918, toteuttaja kaupunkitekniikka, yhteistyökumppani)

2) Metsikönraivaus Liipolassa 2 000 € (N=587, toteuttaja kaupunkitekniikka/metsät)

3) Kukka/maisemapelto Vesijärven rantaan 8 000 € (N=522, toteuttaja

kaupunkitekniikka)

4) Luontopolku Kärpäsen koulun lähimetsään 5 000 € (N=465, toteuttaja ympäristöpalvelut, perusopetuspalvelut)

5) Lisää roskiksia eteläiseen Lahteen 4000 € (N=404, toteuttaja kaupunkitekniikka)

6) Metsäreitien siistiminen Renkomäessä (soihtupuisto) 3 000 € (N=393, toteuttaja kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka)

7) Lisää resursseja Sopenkorven Kesannon kehittämiseen 10 000 € (N=350, toteuttaja kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka),

-että asukasäänestyksen perusteella itäiselle alueelle toteutetaan 40.000 eurolla

1) Linnaistensuon luontopolun selvitys 4 000 € (N=1048, toteuttaja ympäristöpalvelut, kaupunkitekniikka)

2) Linnunpönttöjä Karistoon 1 000 € (N=987, toteuttaja ympäristöpalvelut)

3) Loistopolun jatkaminen Karistoon 5 000 € (N=849, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu)

4) Reittimerkinnot Turranlammen retkeilyreiteille 2 000 € (N=712, toteuttaja kaupunkitekniikka, ympäristöpalvelut)

5) Avantouintipaikka Karistoon 5 000 € (N=639, toteuttaja liikuntapalvelut, kaupunkisuunnittelu, yhteistyökumppani); toteutuksen estyessä Kariston uimarannan kehittämiseen

6) Junnukahvila Rakokiveen 15 000 € (N=617, toteuttaja nuorisopalvelut itäinen, yhteistyökumppani)

7) Penkkejä ja roskiksia itäiselle alueelle 8 000 € (N=604, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu),

-että asukasäänestyksen perusteella keskustan alueelle toteutetaan 41.000 eurolla

- 1) Vartioitu pyöräparkki torille 5 000 € (N=1066, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu, yhteistyökumppani)
- 2) Kariniemen kuntoportaiden talvihuoltovälineet 500 € (N=866, toteuttaja kaupunkitekniikka, yhteistyökumppani)
- 3) Toiminnallisuutta kauppatorille 10 000 € (N=773, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu)
- 4) Lanupuiston kehittäminen 8 000 € (N=742, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu)
- 5) Iso Wibit-vesihuvipuisto maauimalaan 6 000 € (N=721, toteuttaja liikuntapalvelut)
- 6) Nurmikot niityiksi Kirkkopuistossa 3 000 € (N=675, toteuttaja kaupunkitekniikka)
- 7) Roskapihdit Sairaalanmäelle 500 € (N=607, toteuttaja kaupunkitekniikka, yhteistyökumppani)
- 8) Näköalatasanne keskustaan 8 000 € (N=546, toteuttaja kaupunkitekniikka, kaupunkisuunnittelu),

-että asukasäänestyksen perusteella pohjoiselle alueelle toteutetaan 39.000 eurolla

- 1) Mato-onkien lainauspiste Ankkuriin 2 000 € (N=945, toteuttaja ympäristöpalvelut, kaupunkitekniikka, yhteistyökumppani)
- 2) Luontopolku Kaukkarin kalliolle 6 000 € (N=873, toteuttaja ympäristöpalvelut, kaupunkitekniikka)
- 3) Kukka/maisemapelto Mukkulaan 8 000 € (N=839, toteuttaja kaupunkitekniikka)
- 4) Kilpiäistenpohjan luontopolun kunnostus 3 000 € (N=742, toteuttaja ympäristöpalvelut, kaupunkitekniikka)
- 5) Laavu Pohjoiseen Lahteen 20 000 € (N=674, toteuttaja kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka, ympäristöpalvelut),

-että asukasäänestyksen perusteella koko kaupungin alueelle toteutetaan 40.000 eurolla

1) Työtä nuorille- Lahti siistiksi! 8 000 € (N=1358, toteuttaja nuorten työ- ja valmennuspalvelut)

2) Tunne- ja vuorovaikutustaitotunti alakoulun oppilaille 5 000 € (N=1033, toteuttaja perusopetuspalvelut)

3) Kahdet vieraslajien torjunnan talkoot jokaiselle suuralueelle kesällä 2022 2 000 € (N=983, toteuttaja ympäristöpalvelut, yhteistyökumppani)

4) Hyönteishotelleja Lahteen 2 000 € (N=866, toteuttaja ympäristöpalvelut)

5) Yhteinen jouluruokailu vähävaraisille 15 000 € (N=811, toteuttaja osallisuus ja hyvinvointi-palveluyksikkö, yhteistyökumppani)

6) Kukkaistutuksia koko kaupunkiin 8 000 € (N=647, toteuttaja kaupunkitekniikka),

-että määrärahat maksetaan hankkeesta vastaavalle kaupungin yksikölle päätöksen mukaisesti ja sen saatua lainvoiman,

-esittää, että kaupunginvaltuusto päättää kevään 2022 aikana osallistuvan budjetoinnin ideoi, kehittää, äänestää -toimintamallin ottamista säännölliseksi asukasosallisuuden toimintamuodoksi Lahdessa,

-esittää, että kaupunginvaltuusto päättää osallistuvan budjetoinnin toimintamallin aikataulusta siten, että ideoi, kehittää, äänestää -vaiheet toteutetaan joka toinen vuosi vuodesta 2023 eteenpäin,

-esittää, että kaupunginvaltuusto päättää, että osallistuvan budjetoinnin määrärahavaraus on osa hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan talousarviota myös jatkossa.

Lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kuntalain 5 luku 22 § mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kunnanvaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista esimerkiksi järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun. Osallistuva budjetointi eli tarkoittaa, että asukkaat ovat tiivistä mukana suunnittelemassa sekä päättämässä taloutta ja resursseja koskevista asioista.

#OmaLahti -osallistuvan budjetoinnin projektin koordinointi ja eteneminen

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto päätti 23.9.2020 § 38, että #OmaLahti -osallistuvan budjetoinnin toimintamallia jatketaan projektisuunnitelman mukaisesti siten, että syksyllä 2021 käynnistetään arvioinnin ja jatkokehittämisen jälkeen ideoi, kehitä, äänestä -vaiheet ja toteutusvaihe on vuonna 2022. Vuoden 2021 organisaatiouudistuksen myötä osallistuvan budjetoinnin toimintamallista on vastannut hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta sekä työtä on koordinoanut sivistyksen palvelualueen osallisuuden ja tiedon vastualueen osallisuus ja hyvinvointi - palveluyksikkö. Projektille nimettiin ohjausryhmä kaupungin eri palvelualueiden edustajista. Puheenjohtajana on toiminut lukiojohtaja Heikki Turunen.

Osbun toteuttamisen ja koordinoinnin tueksi nimettiin kaupunkiorganisaatiosta viisi osbukoutsia ja asukkaista 12 vapaaehtoista hankekumia suuralueille. Osbukoutsit tukevat oman palvelu- ja vastualueensa yksiköitä ideoiden käsittelyssä, arvioinnissa ja niiden toteuttamisessa sekä osallistuivat yhteiskehittämiseen.

Projektin toteutus on edennyt aikataulussaan. Yhteistä kaupunkia on kehitetty kolmessa eri vaiheessa syksyn 2021 aikana. Ideointivaiheen teemat olivat ympäristö, yhteisöllisyys ja hyvinvointi sekä lapsen ja nuoret.

Osallistuvan budjetoinnin vaiheet, ideoiden arviointi ja tunnusluvut

Ideointivaihe oli 23.8.–17.9. Kuka tahansa lahtelainen sai ehdottaa ideaa Lahden kaupungille verkkosivuilla lahti.fi/osbu. Ehdotuksia pystyi esittämään kaikille suuralueille. Hankeidean tuli liittyä johonkin neljästä teemasta ja kuulua kaupungin toimivaltaan sekä tehtäviin. Kaupunki sai asukailta yli 950 hankeideaa, jotka etenivät kustannus- ja toteutusarviointiin vastuuyksiköille ja palvelualueille 8.10.–5.11. Kaupungin asiantuntijat arvioivat saapuneet ehdotukset seuraavin kriteerein:

- idean tulee olla lainmukainen
- idea tulee olla kaupungin toimivallassa
- idea liittyy hyvinvointiin, yhteisöllisyyteen, ympäristöön tai lapsiin ja nuoriin
- idean kustannukset suhteessa käytettävissä olevaan määrärahaan alueilla (voi olla osarahoitusta suuremmassa hankkeessa)
- idea on kaupungin ylläpidettävissä jatkossa (ei edellytä esim. kestäättömiä ylläpitokustannuksia tai pysyvän henkilökunnan palkkaamista)
- idea on epäkaupallinen
- idea on syrjimätön ja yhdenvertaisuutta edistävä
- kaupungin toteutettavissa vuonna 2022

Kaupungin eri yksiköiden asiantuntijat ovat käyneet läpi kaikki saapuneet asukasideat ja arvioineet toteutusmahdollisuudet. Ne ideat, jotka eivät ole täyttäneet kriteerejä, tai esimerkiksi ovat olleet jo toteutumassa tai

suunnitelmissa, on jätetty pois äänestyksestä. Lisäksi asiantuntijat ovat saaneet lisätietoja toteutusmahdollisuuksista äänestysvaiheen aikana. Tiedot ovat voineet vaikuttaa hankkeen mahdolliseen toteutukseen myönteisesti, rajoittavasti tai poissulkevasti. Myös määräraha-arvioita on täsmennetty muutamien toteutukseen menevien ideoiden osalta.

Yhteiseen kehittämiseen tai suoraan äänestykseen siirtyi 177 hankeideaa eri palvelualueilta. Yhteiskehittämysvaiheessa marraskuussa suunniteltiin yhdessä ideoiden jättäjien, asukkaiden ja kaupungin asiantuntijoiden kanssa 44:ää hanketta alueellisissa työpajoissa sekä verkkotilaisuudessa. Yhdessä kehitetyt ja muut jatkoon valitut ideat siirtyivät kaikenikäisille lahtelaisille avoimeen äänestysvaiheeseen 1.12.–19.12. Hankkeita äänestettiin verkkokyselyssä kaupungin internetsivuilla sekä lomakkeilla Palvelutorilla ja kirjastoissa. 4691 lahtelaista äänesti #OmaLahti -osun äänestysvaiheessa, joka on 3.9 % kaupungin väkiluvusta. Äänestäjien määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2020 se oli 3.3 % väkiluvusta (3896 äänestäjää).

Lautakunnalle toimitetaan äänestystulokset etukäteen sähköisesti sekä esitellään lautakunnan seminaarissa 19.1.2022.

Kokonaismäärärahan jakautuminen ja toimintamallin jatko

Vuoden 2022 määräraha on 200 000 euroa ja se jakautuu viiteen osaan: pohjoiselle, eteläiselle, itäiselle ja keskustan alueelle sekä koko kaupunkia koskeviin hankkeisiin. Lautakunta päättää hankkeet asukasäänestyksen, toteutusmahdollisuuksien ja alueellisen määrärahan (40 000 €) puitteissa sekä alueellinen jakautuminen huomioiden.

Päätökset tehdään äänestysjärjestyksessä. Jos äänestyksessä menestyneen hankkeen budjetti ylittää jäljellä olevan alueellisen kokonaisbudjetin valitaan seuraavaksi eniten ääniä saanut idea, joka voidaan toteuttaa

määrärahojen puitteissa, jos mahdollista. Äänestyksessä budjetin ylittävän hankkeen vastuuyksikkö on voinut kuitenkin arvioida, jos menestynyt hanke olisi toteutettavissa pienemmällä määrärahalla. Äänestystulosten perusteella pohjoisella alueella ei ollut tarkastuksen jälkeen 1 000 euron arvoista hankeideoita, joten määräraha jäi alueella 39 000 euroon. Keskustan alueen hankkeiden yhteenlaskettu summa ylittyy 1000 euroa äänestystulos huomioiden. Tällöin kokonaismääräraha on kaikkien alueiden osalta yhteensä 200 000 euroa. Kaupunki käynnistää hankkeiden toteutuksen vuoden 2022 loppuun mennessä.

Kaupungin vuoden 2022 talousarviokirjassa on kirjattu Osallisuuden ja tiedon vastuualueen toiminnan painopisteiden osalta, että toimintamallia koordinoidaan ja arvioidaan vuonna 2022. Arviointityö on käynnistetty tammikuussa yhdessä Tampereen yliopiston kanssa. Sen lisäksi toimintamallin yhteiskehittämisvaiheen kehittämisestä on valmisteilla opinnäytetyö LAB-ammattikorkeakoulun palvelumuotoilun oppilastyönä. Osallistuvan budjetoinnin ydintiimi yhdessä kaupungin palvelumuotoilijoiden kanssa käynnistää sisäisten prosessien arvioinnin ja kehittämistyön.

Osallistuvan budjetoinnin kokeilu projektina päättyy arviointiin keväällä 2022, jonka jälkeen kaupunki voi päättää toimintamallin jatkamisesta säännöllisenä osana kaupungin osallisuustyötä sekä periaatepäätöksestä määrärahojen varaamisesta asukasideoiden toteuttamiseen säännöllisesti, aikataulusta sekä resursseista jatkossa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: hankeyksiköt, KH, KV, osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen, osallisuuskoordinaattori Sanna Virta, johtava asiantuntija Pia Haverinen, lukiojohtaja Heikki Turunen, talouspalvelut (Katri Keminen, Miia Karetjoki)

Ote tiedoksi: kaupungin johtoryhmä, palvelualueiden johtoryhmät, tapahtumapäällikkö Inkeri Määttä, kestävän kehityksen ohjaaja Sari Knuuti, opetuksen suunnittelija Petra Larvus, liikuntapalveluvastaava Sanna-Maija Nurminen, suunnitteluavustaja Marianne Ihanus